

DATAOMBUDSMANNENS BYRÅ

SÖKTJÄNST, VAD ÄR DET?

Uppdaterad 27.07.2010

www.tietosuoja.fi

VAD ÄR EN SÖKTJÄNST?

SÖKTJÄNSTEN KÄNNER DIG UTAN OCH INNAN!

Vad allt vet Google om dig?

Du gör varje dag tiotals sökningar på internet, om inte med hjälp av Google så med någon annan söktjänst. När du skriver in ett sökord i den söktjänst du anlitar är det nästan som om tjänsten redan visste vad det är du letar efter; åtminstone föreslår den alla möjliga sökningar som du har gjort tidigare. Om du skriver in ditt namn som sökord får du fram en lång lista över allt vad du har gjort och sagt. Ju oftare du rör dig och yttrar dig på nätet, desto längre är listan. Vem som helst kan enkelt googla sig fram till vem du är, vad du gör, var och med vem du bor, vilka fritidsintressen du har och vad du tycker och tänker, med andra ord allt vad du har skrivit i olika diskussionsforum på nätet kanske för många år sedan. Söktjänsten verkar känna dig utan och innan och komma ihåg vad du har gjort bättre än du själv.

Vad gör en söktjänst?

Med hjälp av en söktjänst, till exempel Google, kan användaren leta fram information från en databas över webbsidor. Utgående från de ord användaren föreslår letar söktjänsten fram sådana webbplatser ur databasen där sökorden förekommer och erbjuder en länk till webbsidorna i fråga. Söktjänsterna på internet använder sig av s.k. sökagenter eller sökrobotar. De fungerar självständigt och tar fram saker och webbsidor ur databasen utifrån användarens behov.

Det samlas massvis av information i söktjänsterna om alla användare och deras sökningar, och sökhistoriken för varje användare sträcker sig långt bakåt i tiden. Söktjänsterna använder cookies för att sammankoppla de tjänster som anlitas. På så sätt kan de bättre identifiera vilka webbsidor användaren besökt och erbjuda mer precisa sökningar. Dessa cookies lagras i tjänsterna under en lång tid; till exempel de cookies som Google använder sig av försvinner först år 2038.

Många söktjänster erbjuder också andra tjänster på nätet. Till exempel Google erbjuder e-postservicen GMail och kommunikationsprogrammet Google Talk. I dessa lagras adresser, förbindelser och även meddelanden under en lång tid framöver. GMail analyserar e-postmeddelandena för att bättre kunna skraddarsy sina tjänster och sin reklam.

Genom att koppla ihop domännamnen med informationen om hur de olika tjänsterna har anlits kan söktjänsten få reda på användarens identitet. Tjänsten kan skapa en mycket detaljerad bild av användarna, bl.a. vilken information de har sökt, vilka sidor de har besökt, vad de har varit intresserade av samt vem de har kontaktat och skickat meddelanden till. När söktjänsten sammanfört all denna information om en användare vet den i princip vad han eller hon tycker och tänker ("Du är vad du googlar").

Söktjänsterna berättar inte exakt vilka uppgifter de samlar in och hur de behandlar och använder uppgifterna. Dessutom förbehåller de sig en omfattande rätt att överlåta uppgifter till sina samarbetspartner. Till exempel Google och Yahoo förklarar i sin integritetspolicy att de kan ta in information som de får från sina samarbetspartner i sin egen databas i syfte att förbättra sina tjänster. De här massiva informationslagren ter sig lockande också för utomstående parter, såsom hackers. I USA har säkerhetsmyndigheterna enligt lag tillgång till dessa databaser, om det finns motiverade skäl att misstänka att de innehåller uppgifter som anknyter till terrorism.

AGERA SMART

Här får du information om saker som kan vara bra att veta om söktjänsterna, om du är bekymrad över hur din integritet behandlas i dessa, och hur du kan undvika onödiga intrång i ditt privatliv. Vi berättar också vad du kan göra om du upplever att ditt privatliv blivit kränkt. Faktum är att du egentligen inte kan inverka så mycket på söktjänsternas verksamhet och hur dina uppgifter behandlas:

1) Ta reda på hur söktjänsterna fungerar samt hur de samlar in och behandlar dina uppgifter

- Söktjänsterna berättar inte särskilt utförligt vilka uppgifter de samlar in och hur de behandlar och använder dessa uppgifter.
- Ett sätt att klarlägga tjänsternas verksamhetsprinciper är att läsa deras integritetspolicy (Privacy Policy).
- Du kan läsa om Googles verksamhetsprinciper på adressen google-watch.org.

2) Ta reda på vad du kan göra för att undvika onödigt intrång i ditt privatliv när du använder söktjänster

- Ett sätt att minska eventuella hot mot integriteten är att använda flera olika söktjänster.
- Undvik att använda alla tjänster som en och samma söktjänst, t.ex. Google, erbjuder för då är hotet mot din integritet som störst.
- Du kan också låta bli att acceptera cookies, men då kan du inte använda alla tjänster.
- Var överlag försiktig när du använder internet. Alla uppgifter som du skickar eller lägger ut på nätet och tankar du yttrar finns kvar en lång tid och är lättåtkomliga för andra googlare.
- Använd så långt det är möjligt täcknamn när du kommunicerar över internet och använder dess tjänster.

3) Ta reda på vad du kan göra om du misstänker att du blivit utsatt för otillbörligt intrång i ditt privatliv

- Det är bara att acceptera fakta: varje gång du använder en söktjänst samlar och behandlar tillhandahållaren information om dina sökningar. Om du misstänker att dina uppgifter behandlas på ett otillbörligt sätt i en söktjänst kan du kontakta tillhandahållaren eller vända dig till dataskyddsmyndigheterna.
- Ett annat faktum är att all information som du skickar eller lägger ut på internet är lättåtkomlig. Om du misstänker att någon fiskar efter eller behandlar dina uppgifter på ett otillbörligt sätt bör du vända dig till instansen i fråga eller kontakta dataskyddsmyndigheterna.